

РЕЦЕНЗИЯ

за избор на доцент по професионално направление 2.1. Филология

(Български език – история на българския книжовен език)

Конкурсът е обявен в Държавен вестник в бр. 46 от 19.05.2026 г.

Единствен кандидат в конкурса е гл. ас. д-р Любка Иванова Ненова от ЮЗУ Благоевград. Кандидатката участва в конкурса с две монографии (едната е хабилитационен труд), една студия (в съавторство с Андрей Бобев) и 20 статии. В пълния списък на публикациите са посочени още 15 статии, участие в един каталог на ръкописи и пет рецензии. Този списък на научните трудове свидетелства за солидно присъствие в научния живот и траен интерес към проблематиката на българското Средновековие и Възраждане.

Най-голяма тежест в представените научни трудове има последната монография на изследователката, отпечатана и като книга. Тя е и нейният хабилитационен труд. най-напред искам да подчертая успешния избор на обекта на изследване. Въпреки че изследванията върху История славянобългарска са десетки и дори стотици, все пак има аспекти от нейното разпространение, които все още очакват по-задълбочен научен интерес. В центъра на вниманието неизменно и заслужено стои Зографската чернова, както и двата Софрониеви преписа, значително внимание е отделено и на преработките, особено на Царственика, в последно време проф. Петко Петков извади на бял свят и Царописмото на отец Едоардо. Чертковият препис обаче също заслужава публикация и специален изследователски интерес. Причините за това са добре подчертани от самата д-р Ненова. Първо, защото се смята, че този ръкопис е непосредствено преписан от изгубения Жеравненски препис, който е в непосредствена връзка с една от двете калиграфски белови на Историята. Второ, защото в него се съдържат части, които липсват в Черновата: първият Предговор, Послеписът и главата „За българските светци“. Както отбелязва изследователката, тези части са важни и заради това, че отразяват Паисиевите идеи за просвета култура и духовност. Изследването на д-р Ненова обаче не се свежда само до Чертковия препис.

В началото на своя труд тя прави преглед на 41 преписа на Паисиевата история, за които дава данни за обем, състав, местонахождение и издания. Това не са всички известни преписи на Историята, а тези, с които самата изследователка е имала възможност да се запознае. Количеството им е респектиращо и е показателно за отдавнашните задълбочени занимания на д-р Ненова с проблематиката на История

славянобългарска. По този начин се очертава и мястото на Чертковия препис сред останалите. По-нататък авторката представя подробно историята на ръкописа, създаден в Русия през 1844 или 1845 г., по поръчка на Александър Чертков или от самия него, преписан непосредствено от Жеравненския препис. Дадено е и палеографско описание на ръкописа, както и описание на неговите правописни и граматични особености. Прави впечатление съчетанието на архаични и новобългарски черти в граматиката – синтетични и аналитични форми за сравнителна и превъзходна степен, непоследователно използване на инфинитив, въвеждане на преизказно наклонение, но също непоследователно. Трябва да се отбележи липсата на причастия с изключение на еловото. Също така се наблюдава влияние на живия език (на протографа) върху окончанията на глаголите. От тези характеристики може да се направи извод за особеностите на протографа, т.е. на Жеравненския препис. Лексикалната характеристика на ръкописа е представена под формата на речник на често използвани словоформи с кратки обяснения и със съответствия на съвременен български. Въз основа на представения лексикален материал авторката прави извод, че по времето на създаване на преписите, както и на самата История говоримите черти на езика вземат превес над книжовните църковнославянски черти, а също, че в този период в говоримия език навлизат множество чужди думи, които изместват други стари книжовни думи. Тя отбелязва, че в този смисъл представеният речник може да послужи като „рифрешване“ на родовата памет. Тук имам две забележки. Първо, разговорната дума рифрешване тук е съвсем неуместна, може да се каже обновяване. Второ, представеният материал дава възможност за повече изводи относно диалектната основа на езика, съчетанието на стара и нова лексика, предпочитанието към определени лексеми.

Следва изданието на преписа, което е с разночетения на двата най-близки преписа до Чертковия, които също произлизат от Жеравненския – Тошковичевия и Лазаровия. Така се доближаваме до източника на трите преписа и до беловата на Паисий. След публикувания текст е направено обобщение върху разночетенията и е предложена характеристика на изчезналия Жеравненски препис.

Важно място в монографията заема текстологичният анализ на части от История Славянобългарска, които отсъстват от Черновата поради липсващи страници. За всяка от частите са използвани различен брой преписи на Историята – от 10 до 16. Текстът на всяка от частите е даден по един основен ръкопис (Чертковия или Музейния) и с разночетения по останалите. След всяка от частите изследователката е обобщила данните от разночетенията. Анализът на частта, посветена на светите братя Кирил и Методий и

техните ученици, показва, че при нея има малко варианти в текста и те са предимно на правописно и словоредно равнище или отделни грешки. Тук е интересен и анализът на присъствието на името на св. Еразъм сред Кирило-Методиевите ученици. Докато в текста за св. Димитър Басарбовски в част от преписите има и добавки към Житието. Както отбелязва изследователката, това показва, че „авторите им са разполагали с допълнителна информация, основаваща се в повечето случаи на локалната култова традиция“ (с. 282). Въз основа на текстологичния анализ авторката обособява групите от преписи според различията. Тук тя прави важен извод за развитието на текста на Историята: „отделните композиционни части не са се подлагали в равна степен на изменения в процеса на копиране от различните книжовници ... за по-стари, утвърдени светци, може да се допълва отделна дребна информация или пък да се изпускат някои сакрални определения и форми за сметка на други, но като цяло информацията е стабилна, при нови култове и светци – промените стават с по-голяма лекота. Така е и при св.-Кирило-Методиевите ученици и св. Йоан Рилски, от една страна, и при св. Димитър Басарбовски – от друга“ (с. 305). Това е ярко доказателство за творческия процес на преписване и разпространение на Паисиевия труд.

Монографията на д-р Ненова върху Чертковия препис на „История славянобългарска“ показва отлично познаване на Паисиевата проблематика и зрял изследователски подход. Тя е приносна не само за изучаването на традицията на разпространение на Историята, а и за изучаването на историята на българския език през ранното Възраждане и на българската възрожденска култура.

На темата за История славянобългарска са посветени и шест статии от Любка Ненова, като в три от тях са разгледани и анализирани подробно данните за св. Димитър Басарбовски в Историята и нейните преписи. В три свои електронни публикации (едната в съавторство) изследователката е разгледала още три преписа на Историята.

Друга тема, по която д-р Ненова работи от години и има значителни приноси, са текстовете, посветени на св. Йоан Рилски, преди всичко службите за него. В книгата с поетично заглавие „Слънце прѣсвѣтълое и незаходимое“ са представени десет ръкописа, които съдържат химнографски творби за рилския светец. Седем от тях са от Рилския манастир, т.е. авторката е успяла да обхване в изследванията си основния корпус от служби за преподобния. Всеки от тези ръкописи има своя история и специфика, както и всяка служба има свой състав и свои особености. В труда се съдържат анализи на големите служби за св. Йоан Рилски, включително на цикъла от осем канона по реда на осмогласието. Много ценни са и стилистичните наблюдения върху химнографските

творби и съпоставката със стилистиката на житията. Научният принос на този труд на д-р Любка Ненова е безспорен и многоизмерен, но тъй като той се основава на нейния дисертационен труд, повече няма да се спирам на него.

Висока научна стойност има и студията в съавторство с д-р Андрей Бобов, посветена на старопечатното киевско издание от 1671 г. на Служба и Житие на св. Йоан Рилски, подготвени от Антоний Радивилowski. Тъй като в разделителния протокол ясно е обозначено авторството на отделните части, тук ще коментирам само тези, които принадлежат на д-р Ненова. Тя е направила описание на Службата, анализ на правописните и графичните особености на изданието, които е нарекла „ортография“ (според мене е излишно да се използва този русизъм), анализираща е съдържанието на Службата и на Житието, подготвила е издание на Службата и Житието и е превела предисловието и послесловието на съвременен български. При анализа на състава на Службата авторката е направила съпоставка с няколко служебни минея от Рилския манастир и е посочила съвпадения на отделните песнопения в тези източници. Но все още не може да се посочи конкретен източник на цялата Служба, а както посочва авторката, този въпрос е важен, защото киевското издание стои в основата на изданието на Неофит Рилски от 1836 г. Много компетентен е и анализът на Житието в киевското издание. Любка Ненова продължава изследователската работа, започната от Николай Дилевски, като разглежда подробно състава на Житието, в чиято основа стои Житието от Патриарх Евтимий, но са внесени редица промени. Тя обръща внимание на това, че е пропуснат целият увод, както и други пасажии с риторичен характер, а за сметка на това са добавени цитати от Светото Писание, като към всички библейски цитати, и оригиналните, и добавените, са отбелязани в полетата. Изследователката прави важния извод, че „Антоний Радивилowski е имал предвид да изведе житието от един културно-исторически контекст, който е бил неинтересен, да кажем, за киевските му читатели, и да го приспособи към друга среда“ (с. 95). Цялата студия (заедно с частите на Андрей Бобев за културно-историческия контекст на това издание и за неговата украса) заслужава много висока оценка. Тук ще изтъкна съществените приноси на Любка Ненова, която демонстрира отлично познаване на проблематиката около почитта към рилския светец и многобройните текстове, които са му посветени.

Много плодотворна се е оказала и работата на д-р Ненова върху темата за Митарствата на душата. В няколко свои публикации тя разглежда ръкописи и печатни издания, които съдържат този разказ. В своя статия от 2014 г. тя представя един ръкопис от Зографския манастир от началото на XX в., който съдържа този текст, като описва

неговите езикови черти и състава на митарствата. В статия от 2021 г. е направено описание на пет ръкописа от Зографския манастир, в които е включено Житието на св. Василий нови, част от което е текстът за Митарствата на блажената Теодора, известен още като Митарства на душата. В статия от 2019 г. е подробно анализирана едно старопечатно издание от 1843 г., публикувано от Найден Йованович (но в действителност това е второ издание на книгата на Йоаким Кърчовски от 1817 г.). Направена е археографска характеристика на книгата, дадена е информация за издателя Найден Йованович, анализирани са правописните и езиковите особености на текста. Много интересни са съпоставителните изследвания на авторката върху текстовете и изображенията, посветени на митарствата на душата. В статия от 2012 г. са представени детайлно и са анализирани изображенията на митарствата в църквата „Св. Димитър“ в с. Тешово. Разгледани са наименованията на митарствата, тяхната подредба, разположението на ангела и дявола в композициите на сцените, направена е съпоставка с текстовете, посветени на митарствата. В статия от 2015 г. тя разглежда стенописните изображения от външната страна на храма „Рождество Богородично“ в Рилския манастир. Изследователката представя изобразените сцени на греховете и митарствата и анализира езика на надписите към тях. Тези изследвания на д-р Ненова са приноси за изследването на нашата възрожденска култура, за ръкописната и старопечатната традиция на разпространение на тези вълнуващи за възрожденския човек текстове и за взаимоотношението между текст и изображение.

Към научните приноси на д-р Ненова трябва да отбележим и нейното участие в Катола на ръкописите в Зографския манастир. Изобщо в нейната научна работа трайно присъства интересът към българските и славянските ръкописи и към техните езикови особености.

В обобщение може да се каже, че д-р Любка Ненова е изследовател с отлична научна подготовка, с широк хоризонт на научните интереси, с умение да открива научните проблеми и да ги анализира. Нейните трудове се отличават с ясния си и точен език, с уважение към фактите, с интерес към детайлите, със задълбочени и убедителни анализи. Нейният научен авторитет се вижда и от цитиранията на нейни трудове в работите на утвърдени български и чуждестранни слависти в авторитетни научни издания.

Ще се спра и на преподавателската работа на д-р Любка Ненова. Тя има над два десет години преподавателски опит с ученици и студенти. От 15 години тя е главен асистент в ЮЗУ „Неофит Рилски“, през които е водила лекции и семинарни занятия по

основни дисциплини като Старобългарски език и Историическа граматика на българския език. Разработила е редица избираеми курсове, посветени на историята на българския език и старобългарската литература – на творчеството на Климент Охридски, на Търновската книжовна школа, на каноните за св. Йоан Рилски. Много важно е това, че е подготвила и курс, в който запознава студентите с основите на църковнославянския език. Д-р Ненова посвещава много от времето си на своите студенти и дипломанти. Тя е била ръководител на шестима дипломанти и е подготвила многобройни студенти за участие в научни форуми.

Респектираща е и проектната дейност на д-р Ненова. Тя има участие в 17 проекта, като на един от тях е и ръководител. Участва в два големи международни проекта, финансирани от Европейския фонд. Нейната отговорна работа в проектите личи от това, че в много от публикациите е посочено, че са написани във връзка с изпълнението на някой от проектите. От 2017 г. тя е и ръководител на Лабораторията по лингвистична демография на Балканите.

В заключение ще отбележа, че гл. ас. д-р Любка Иванова Ненова е неуморим изследовател и отдаден преподавател. Със своята научна, преподавателска и проектна дейност изпълнява напълно и минималните, и допълнителните критерии за заемане на академичната длъжност доцент, но и значително ги надхвърля. Убедено ще гласувам тя да бъде избрана за доцент по история на българския книжовен език.

7.09.2026

Рецензент:

проф. дфн Искра Христова-Шомова
Софийски университет „Св. Климент Охридски“

REVIEW

**for the selection of an associate professor in the professional field 2.1. Philology
(Bulgarian language - history of the Bulgarian literary language)**

The competition was announced in the State Gazette in issue 46 of 19.05.2026.

The only candidate in the competition is senior assistant professor Dr. Lyubka Ivanova Nenova from South-West University of Blagoevgrad. The candidate participates in the competition with two monographs (one and a habilitation work), one studio (co-authored with Andrey Bobev) and 20 articles. The full list of publications includes 15 more articles, participation in one catalog of manuscripts and five reviews. This list of scientific works testifies to a solid presence in scientific life and a lasting interest in the issues of the Bulgarian Middle Ages and the Renaissance.

The most important scientific work presented is the researcher's latest monograph, also published as a book. It is also her habilitation thesis. First of all, I would like to emphasize the successful choice of the object of study. Although there are dozens and even hundreds of studies on the Slavic-Bulgarian History, there are still aspects of its dissemination that still await deeper scientific interest. The center of attention is invariably and deservedly the Zograf draft, as well as the two Sophrony copies. Considerable attention has also been paid to the revisions, especially of the Tsarstvenik, and recently Prof. Petko Petkov has also brought to light the Tsaropism of Father Edoardo. However, the Chertkov transcript also deserves publication and special research interest. The reasons for this are well emphasized by Dr. Nenova herself. First, because it is believed that this manuscript was directly copied from the lost Zheravna transcript, which is in direct connection with one of the two calligraphic copies of the History. Second, because it contains parts that are missing from the Draft: the first Preface, the Postscript and the chapter "On the Bulgarian Saints". As the researcher notes, these parts are also important because they reflect Paisius' ideas about enlightenment, culture and spirituality. However, Dr. Nenova's research is not limited to the Chertkov transcript.

At the beginning of her work, she reviews 41 copies of Paisius' History, for which she provides data on volume, composition, location and editions. These are not all known copies of the History, but those with which the researcher herself had the opportunity to become acquainted. Their quantity is respectable and is indicative of Dr. Nenova's long-standing in-depth studies of the issues of Slavic-Bulgarian History. In this way, the place of the Chertkov copy among the others is also outlined. Further, the author presents in detail the history of the manuscript, created in Russia in 1844 or 1845, commissioned by Alexander Chertkov or by him

himself, copied directly from the Zheravna copy. A paleographic description of the manuscript is also given, as well as a description of its orthographic and grammatical features. The combination of archaic and New Bulgarian features in the grammar is striking – synthetic and analytical forms for the comparative and superlative degree, inconsistent use of the infinitive, introduction of the preterite mood, but also inconsistently. It should be noted the lack of participles with the exception of the *elovoto*. Also, the influence of the living language (of the protograph) on the endings of the verbs is observed. From these characteristics, a conclusion can be drawn about the features of the protograph, i.e. of the Zheravna transcript. The lexical characteristics of the manuscript are presented in the form of a dictionary of frequently used word forms with brief explanations and with correspondences in modern Bulgarian. Based on the presented lexical material, the author concludes that at the time of the creation of the transcripts, as well as of the History itself, the spoken features of the language took precedence over the literary Church Slavonic features, and also that during this period many foreign words entered the spoken language, displacing other old literary words. She notes that in this sense the presented dictionary can serve as a “refreshing” of the ancestral memory. I have two remarks here. First, the colloquial word *rifreshvane* is completely inappropriate here, one could say *renewal*. Second, the presented material allows for more conclusions regarding the dialectal basis of the language, the combination of old and new vocabulary, the preference for certain lexemes.

The following is the edition of the transcript, which contains the readings of the two closest transcripts to the Chertkovy, which also originate from the Zheravna transcript – the Toshkovich and the Lazarov. Thus we come closer to the source of the three transcripts and to the Belov of Paisius. After the published text, a summary of the readings is made and a characterization of the missing Zheravna transcript is proposed.

An important place in the monograph is occupied by the textual analysis of parts of the Slavonic-Bulgarian History, which are absent from the Draft due to missing pages. A different number of copies of the History were used for each of the parts – from 10 to 16. The text of each of the parts is given in one main manuscript (the Chertkov or the Museum) and with the readings in the others. After each of the parts, the researcher summarized the data from the readings. The analysis of the part dedicated to the holy brothers Cyril and Methodius and their students shows that there are few variants in the text and they are mainly at the spelling and word order level or individual errors. The analysis of the presence of the name of St. Erasmus among the Cyril-Methodist students is also interesting here. While in the text about St. Dimitar Basarbovski, in some of the copies there are additions to the Life. As the researcher notes, this

shows that “their authors had additional information, based in most cases on the local cult tradition” (p. 282). Based on the textual analysis, the author distinguishes groups of copies according to the different readings. Here she makes an important conclusion about the development of the text of the History: “the individual compositional parts were not subject to equal changes in the process of copying by different scribes ... for older, established saints, individual minor information may be added or some sacred definitions and forms may be omitted at the expense of others, but overall the information is stable, with new cults and saints – changes occur more easily. This is the case with the disciples of St. Cyril and Methodius and St. John of Rila, on the one hand, and with St. Dimitar Basarbovski – on the other” (p. 305). This is clear evidence of the creative process of copying and distributing Paisius’ work.

Dr. Nenova's monograph on the Chertkov transcript of "Slavic-Bulgarian History" demonstrates excellent knowledge of Paisius's issues and a mature research approach. It contributes not only to the study of the tradition of the dissemination of the History, but also to the study of the history of the Bulgarian language during the early Renaissance and of Bulgarian Renaissance culture.

Six articles by Lyubka Nenova are also dedicated to the topic of Slavic-Bulgarian History, three of which examine and analyze in detail the data on St. Dimitar Basarbovski in the History and its transcripts. In three of her electronic publications (one co-authored), the researcher has examined three more transcripts of the History.

Another topic on which Dr. Nenova has been working for years and has made significant contributions are the texts dedicated to St. John of Rila, primarily the services for him. The book with the poetic title "The Bright and Unsetting Sun" presents ten manuscripts containing hymnographic works for the Rila saint. Seven of them are from the Rila Monastery, i.e. the author has managed to cover the main corpus of services for the saint in her research. Each of these manuscripts has its own history and specificity, just as each service has its own composition and its own peculiarities. The work contains analyses of the major services for St. John of Rila, including the cycle of eight canons in the order of the octave. The stylistic observations on the hymnographic works and the comparison with the stylistics of the lives are also very valuable. The scientific contribution of this work by Dr. Lyubka Nenova is undeniable and multidimensional, but since it is based on her dissertation, I will not dwell on it further.

Also of high scientific value is the study co-authored with Dr. Andrey Bobov, dedicated to the old-printed Kiev edition of 1671 of the Service and Life of St. John of Rila, prepared by Antony Radivilovsky. Since the authorship of the individual parts is clearly indicated in the separation protocol, here I will comment only on those that belong to Dr. Nenova. She has made

a description of the Service, an analysis of the spelling and graphic features of the edition, which she called "orthography" (in my opinion, it is unnecessary to use this Russism), she has analyzed the content of the Service and the Life, she has prepared an edition of the Service and the Life and has translated the preface and epilogue into modern Bulgarian. In analyzing the composition of the Service, the author has made a comparison with several service minuets from the Rila Monastery and has indicated coincidences of the individual chants in these sources. But it is still not possible to point to a specific source for the entire Service, and as the author points out, this issue is important because the Kiev edition forms the basis of Neophyte Rilski's edition of 1836. The analysis of the Life in the Kiev edition is also very competent. Lyubka Nenova continues the research work begun by Nikolay Dilevski, examining in detail the composition of the Life, which is based on the Life of Patriarch Euthymius, but a number of changes have been made. She draws attention to the fact that the entire introduction has been omitted, as well as other passages of a rhetorical nature, and instead, quotations from the Holy Scripture have been added, with all biblical quotations, both original and added, being noted in the margins. The researcher makes the important conclusion that "Anthony Radivilovsky intended to take the Life out of a cultural and historical context that was uninteresting, let's say, for his Kiev readers, and to adapt it to another environment" (p. 95). The entire study (together with Andrey Bobev's sections on the cultural and historical context of this edition and its decoration) deserves very high praise. Here I will highlight the significant contributions of Lyubka Nenova, who demonstrates excellent knowledge of the issues surrounding the veneration of the Rila saint and the numerous texts dedicated to him.

Dr. Nenova's work on the topic of the Tolls of the Soul has also proved very fruitful. In several of her publications, she examines manuscripts and printed editions that contain this story. In her 2014 article, she presents a manuscript from the Zograf Monastery from the early 20th century, which contains this text, describing its linguistic features and the composition of the tolls. In a 2021 article, a description is made of five manuscripts from the Zograf Monastery, which include the Life of St. Basil the New, part of which is the text of the Tolls of Blessed Theodora, also known as the Tolls of the Soul. In a 2019 article, an old printed edition from 1843, published by Naiden Jovanović (but in reality this is a second edition of the book by Joakim Karchovski from 1817), is analyzed in detail. An archaeographic characterization of the book was made, information about the publisher Naiden Jovanovic was provided, and the spelling and linguistic features of the text were analyzed.

The author's comparative research on the texts and images dedicated to the toll booths of the soul is very interesting. In an article from 2012, the images of the toll booths in the church

of St. Dimitar in the village of Teshovo are presented in detail and analyzed. The names of the toll booths, their arrangement, the placement of the angel and the devil in the compositions of the scenes are examined, and a comparison is made with the texts dedicated to the toll booths. In an article from 2015, she examines the mural images on the outside of the church of the Nativity of the Virgin Mary in the Rila Monastery. The researcher presents the depicted scenes of sins and toll booths and analyzes the language of the inscriptions to them. These studies by Dr. Nenova contribute to the study of our Renaissance culture, to the handwritten and old printed tradition of the distribution of these exciting texts for the Renaissance man, and to the relationship between text and image.

Among Dr. Nenova's scientific contributions, we should also mention her participation in the Catalog of Manuscripts in the Zograf Monastery. In general, her scientific work is characterized by a permanent interest in Bulgarian and Slavic manuscripts and their linguistic peculiarities.

In summary, it can be said that Dr. Lyubka Nenova is a researcher with excellent scientific training, with a broad horizon of scientific interests, with the ability to discover scientific problems and analyze them. Her works are distinguished by their clear and precise language, with respect for facts, with interest in details, with in-depth and convincing analyses. Her scientific authority is also evident from the citations of her works in the works of established Bulgarian and foreign Slavicists in authoritative scientific publications.

I will also focus on the teaching work of Dr. Lyubka Nenova. She has over twenty years of teaching experience with students. For 15 years, she has been a senior assistant at the South-West University "Neofit Rilski", during which she has led lectures and seminars in basic disciplines such as Old Bulgarian Language and Historical Grammar of the Bulgarian Language. She has developed a number of elective courses dedicated to the history of the Bulgarian language and Old Bulgarian literature - the work of Kliment Ohridski, the Tarnovo Literary School, the canons of St. John of Rilski. It is very important that she has also prepared a course in which she introduces students to the basics of the Church Slavonic language. Dr. Nenova devotes a lot of her time to her students and graduates. She has been the supervisor of six graduates and has prepared numerous students for participation in scientific forums.

Dr. Nenova's project work is also respectable. She has participated in 17 projects, one of which she is the head of. She participates in two large international projects financed by the European Fund. Her responsible work in the projects is evident from the fact that many of the publications indicate that they were written in connection with the implementation of one of the projects. Since 2017, she has also been the head of the Laboratory of Linguistic

Demography of the Balkans. Dr. Nenova's project work is also respectable. She has participated in 17 projects, one of which she is the head of. She participates in two large international projects financed by the European Fund. Her responsible work in the projects is evident from the fact that many of the publications indicate that they were written in connection with the implementation of one of the projects. Since 2017, she has also been the head of the Laboratory of Linguistic Demography of the Balkans.

In conclusion, I would like to note that Senior Assistant Professor Dr. Lyubka Ivanova Nenova is a tireless researcher and dedicated teacher. With her scientific, teaching and project work, she fully fulfills both the minimum and additional criteria for holding the academic position of associate professor, but also significantly exceeds them. I will confidently vote for her to be elected associate professor in the history of the Bulgarian literary language.

7.09.2026

Reviewer:

Prof. Iskra Hristova-Shomova, Dr. Habil.
Sofia University "St. Kliment Ohridski"